

15.01.2024

6-А

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Мінойська цивілізація.

Мета уроку: сформувати в учнів уявлення про характерні ознаки Мінойської та палацової цивілізації, їх основні центри, розквіт та занепад; ознайомитися з цивілізацією острова Крит, з історією Мікенської Греції, дати уявлення про господарське життя і суспільні відносини в Греції в XI-IX ст. до н. е. розвивати вміння порівнювати грецькі цивілізації та висловлювати власну думку з приводу причин занепаду Мінойської цивілізації.

Актуалізація опорних знань

Бліц опитування

- На якому півострові розташована Греція?
- Стародавня назва Греції...
- Як називали себе греки у давнину?
- Які моря омивають Грецію?
- На які частини поділяється Греція?
- Які народи утворили єдиний народ „греки”?
- Як природні умови вплинули на життя та заняття давньогрецького населення?

Мотивація навчальної діяльності

На південь від Греції, у Середземному морі розташований острів Крит. Тривалий час він не привертав уваги археологів. Про найдавнішу історію Криту майже нічого не було відомо. І коли в 1900 р. англійський **археолог Артур Еванс** починав тут перші археологічні розкопки, він і гадки не мав, що відкриє зовсім невідому епоху європейської історії.

Вивчення нового матеріалу

Найдавнішим вогнищем цивілізації в Європі був острів Крит. На рубежі III–II тис. на Криті з'являються химерні споруди, які сучасні археологи називають палацами. Найперший з усіх палаців був відкритий А. Евансом у Кноссі (центральна частина Крита). За переказами, тут знаходилася резиденція легендарного володаря Крита - царя Міноса,

якому острів був переданий у володіння його батьком Зевсом. Палац налічував понад півтори тисячі приміщень. Греки називали палац Міноса «лабіринтом».

На думку істориків, на Криті існувала особлива форма царської влади. Побачити критського царя могли тільки люди з його найближчого оточення. Перш ніж потрапити до тронної зали, вони повинні були обов'язково викупатися в приміщеннях, спеціально відведених для цього.

На яскравих розписах критського палацу відтворено мирні сцени: походи, релігійні обряди, ігри. В одному з коридорів художники виявили зображення процесії з п'ятисот придворних у натуральний розмір. В іншому місці збереглася двометрова фігура молодого царя жерця: з довгим волоссям, у пишному головному уборі з пташиного пір'я, урочисто прогулюється він по ланах серед лілій. Багато разів повторюються серед критських розписів зображення ігор з биком: спритні хлопці та дівчата виконують на спині тварини акробатичні вправи.

Про рівень культури цих цивілізацій свідчить той факт, що кносські архітектори спроектували і проклали одні з найдавніших водогонів та каналізацію. Добре була продумана також система вентиляції та освітлення. Всю товщу будівлі перерізали зверху до низу спеціальні світлові колодязі, якими сонячне світло і повітря надходили до нижніх поверхів палацу.

Основним заняттям населення Криту було землеробство: тут вирощували оливки, виноград, ячмінь, були поширені гончарна, ювелірна справа, різьблення по дереву. Іноді природа грала з критянами злий жарт. Досить часто на острові траплялися шторми й грози. Землетруси руйнували міста, змінювали берегову лінію острова.

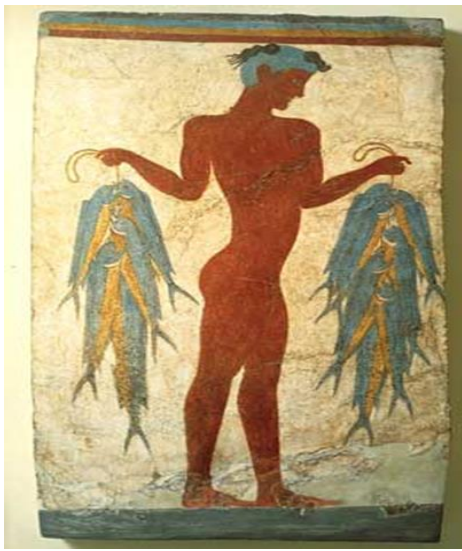
На Криті не знайдено жодних укріплень: від ворогів Крит був захищений морем та царським флотом. За переказами, флот царя Міноса панував у навколишніх водах, збираючи данину з прибережних міст для кровожерного Мінотавра, доки він не був убитий знаменитим героєм Тесеєм.

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей

https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

Розквіт Мінойської цивілізації припадає на XVI - першу половину XV ст. до н. е. У цей час Крит забудовується неперевершеними палацами. Як вважають учені, у цей час Крит був об'єднаний під владою царів Кносса і став єдиною централізованою державою. Про це свідчить мережа зручних широких доріг, прокладених по всьому острову, а також відсутність укріплень у Кноссі та інших палацах (вони були б потрібні, якби господарі палаців вороже ставилися один до одного). Імовірно, що об'єднання Криту навколо Каноського палацу здійснив відомий за переказами Мінос. Грецькі історики вважали Міноса першим володарем моря. Про нього говорили, що він створив великий військовий флот, викоринив піратство і встановив контроль над усім Егейським морем. Цей переказ має під собою і достовірне підґрунтя, підтверджене археологічними знахідками. Мінойські колонії і торгові факторії виникали на узбережжі Малої Азії, на острові Родос. У цей же час мешканці Криту вели торгівлю з Єгиптом і державами сірійсько-фінікійського узбережжя.

Мінойці займалися землеробством і скотарством. Вирощували пшеницю та ячмінь, а також різні овочі: цибулю, салат, селеру, спаржу й моркву. Мали мінойці й сади з грушами, фініками, айвою, маслинами та виноградники. Важливим джерелом харчування були морські продукти. Узагалі життя Мінойської цивілізації було тісно пов'язане з морем.

У середині XV ст. до н. є. ситуація різко змінилася. На Криті сталася катастрофа: майже всі палаци і поселення були зруйновані. Причини катастрофи остаточно не з'ясовані. Із того часу занепад Мінойської цивілізації стає необоротним процесом.

Мінойська цивілізація загинула через стихійні лиха, спричинені виверженням вулкана на острові Санторін приблизно в середині XVII ст. до н. є. Величезна хвиля знищила мінойський флот, який не лише захищав острів, але й був єдиним постійним зв'язком мінойців зі світом, зруйнувала прибережні поселення, сільськогосподарські землі були вкриті шаром вулканічного попелу. Цим скористалися інші народи, які добре знали про багатства острова Крит. Через наслідки нищівного удару стихії та постійні напади сусідів Мінойська цивілізація остаточно занепала.

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Незакінчене речення

1. Мінойська цивілізація мені запам'яталася тим, що....
2. Мінойська цивілізація загинула тому, що....
3. Населення острова Крит займалося ...
4. В 1900 році А.Еванс розпочав .....
5. Мінойську цивілізацію називали палацовою тому, що....
6. Країна була остаточно знищена племенами.....

Перегляньте відео: <https://youtu.be/wyeixBjgbWA?si=weEEwiPdyomPRXxY>

Домашнє завдання:

- Прочитати § 28 (пункт 1).
- Запишіть характерні риси Мінойської цивілізації.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, або на ел. адресу
nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!